

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona

negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

Tisztviselők fizetésemelése.

Tudvalevőleg a május havi törvény hatósági közgyűlés egész váratlanul fölemelte a városi tisztviselők fizetését 25 % -kal. Ez a határozat, amely különben is nehezen lesz határozottá, a lakosság széles rétegében elégtelenséget keltett, amiről eléggé tanuskodik, hogy Mukics Simon és társai, másrészt Vojnics Hajdu József és társai, végül Lipozsencsits Lázár és társai felebbezést nyújtanak be a határozat ellen.

Lipozsencsits felebbezését egész terjedelmében itt közöljük:

Tekintetes Tanács!

A 309/11557/904. sz. közgyűlési határozat ellen alábbi okokból felebbezünk.

I.

Első sorban nem hagyhatjuk szó nélkül az eljárásnak azt a módját, melynek igénybe vételével volt csak a sérelmes határozat keresztül vihető

Ugyanis a határozat alapjául szolgáló indítvány a közgyűlést megelőzőleg 24 órával adatott be s így a közgyűlési tárgysorozatba, — a mely több nappal a közgyűlés előtt bocsájtatott ki — már felvehető nem volt, miért is a törvényhatósági bizottsági tagoknak az indítvány beadásáról tudomásuk sem volt.

Igy történhetett meg azután, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak nagyobb része a közgyűlésre — melynek tárgysorozatába felvett ügyek különben is kisebb jelentőségűek voltak — meg sem jelent; s így történhetett meg, hogy a közgyűlés, támogatva — kettő kivételével — a tisztviselők szavazataival: a tisztviselők fizetésének felemelésére vonatkozó indítványt a Tanács javaslatával szemben elfogadta.

Az indítvány beadása körül követett ezen eljárást azért tartottuk szükségesnek külön kiemelni, hogy kimutassuk, hogy a hozott határozat nem felel meg a város közönsége egyetemét képviselő törvényhatósági bizottság többségének valódi akaratának, hanem az a körülmények kihasználásával a törvényhatósági bizottság valódi akaratának alárendelésével valósággal kiforciroztatott.

Ez azonban meg nem engedhető; mert ilyen és ehhez hasonló eljárás meghonosításával a város nagy érdekei komoly kockázatnak lehetnek lépten-nyomon kitéve.

Elvégre is az indítvány elfogadásával a város közönsége évenként circa 70—80000 korona többlet kiadással lesz megterhelve, a mi pedig nem kishorderejű kérdés, még az

olyan városnál sem, melynek háztartása sokkal rendezettebb, mint Szabadkánál.

Ily kérdés tehát hosszabb, alaposabb megfontolást és tanulmányt igényel s ily kérdést jól, alaposan elvégezni fél nap alatt teljes lehetetlenség; — még ha az indítvány alapos és indokolt volna is, a mely kérdésre alább még rátérünk.

És hogy mily készületlenül, minden előre megfontolás nélkül ment bele a közgyűlés az indítvány tárgyalásába, kitűnik a következőkből:

II.

Az indítvány alapján a közgyűlés a következő határozatot hozta: „Szabadka sz. kir. város tisztviselői, valamint a segéd és kezelő személyzet fizetését, a községi bíró kivételével *addig is míg az akár törvényhatóságilag, akár egyéb módon rendezve nem lesz.* 1904. évi január hó 1-től visszamenőleg 25 % -al felemeli és utasítja a tanácsot, hogy a f. évi fodezetre nézve a legközelebbi közgyűléshez javaslatot tegyen.“

Tehát a közgyűlés elfogadott egy olyan indítványt és ennek alapján hozott egy olyan határozatot, a mely szerint a fizetés rendezés kérdése még *ezidőszerint sem volna végleges* eldöntve, hanem csak addig is, míg az törvényhatóságilag, vagy más uton *rendezve* nem lesz.

Vagy jogosult a tisztviselő fizetés emelése, vagy nem; ha jogosult: akkor nincs értelme egy olyan határozat hozatalnak, mely ezt a kérdést még a jelenre vonatkozólag sem oldja meg végkép.

De mást is mondott ki a kérdéses közgyűlési határozat; azt t. i. hogy a tisztviselők fizetése a törvényhatósági út mellőzésével is *egyéb uton* rendezhető.

Az 1886. évi XXI. t.-c. 2. §-a szerint a törvényhatóságok a törvény korlátai között gyakorolják — a többek között az önkormányzatot; ugyanezen önkormányzati jogánál fogva (1886. XXI. t.-c. 3. §.) a törvényhatóság saját belügyeiben *önállolag* intézkedik, *az önkormányzat és közigazgatás költségeit* megállapítja stb. Tehát a tisztviselők fizetését egyedül és kizárólag a városi törvényhatóság van jogosítva megállapítani, s így a fizetés rendezésének kérdése csak törvényhatósági uton dönthető el, a törvényhatóság önkormányzati jogánál fogva s a tisztviselői fizetés *egyéb uton* — mint az, az indítvány alapján a közgyűlési határozatba bevétel — nem rendezhető.

S mit jelent mindez? Azt, amit már fentebb is kiemeltünk, hogy a közgyűlés minden megfontolás és a kérdés lényegébe való betekintés nélkül hozta meg határozatát, a mi ismét annak a következménye, hogy az

indítvány váratlanul, meglepetésszerűen került be a közgyűlési tárgysorozatba s a közgyűlésnek nem is volt módjában azt alapos megfontolás tárgyává tenni.

De hogy a közgyűlést határozata meghozatalánál semmi megfontoltság nem vezette, igazolja a határozatának az a része is, mely szerint

III.

a tisztviselők fizetését — a községi bíró fizetését kivéve — „25 % -al *felemeli.*“

Ha a tisztviselők fizetésének felemelése indokolt volna is, akkor sem volna helyeselhető annak átlagos százalékban való felemelése. Nem pedig azért, mert — tekintve egyes tisztviselők munkakörét és felelősségét — a tisztviselők fizetése között fenálló aránytalanság ily módon eltüntetve és kiegyenlítve nem volna.

De hát a közgyűlés mindezt nem gondolt hanem sietett határozni és hozott egy, sok oldalról kifogásolható határozatot.

V.

De a tisztviselők fizetésének felemelése iránt beadott indítvány nem is lett volna tárgyalható s így a határozat *alaki okból megsemmisítendő.*

Ugyanis Paukovich Andor és társai törvh. bizottsági tagok korábban ugyancsak beadtak egy a tisztviselői fizetés felemelése iránti indítványt, a mely indítvány folytán hozott és azt elutasító közgyűlési határozat ellen felebbezés adatván be: az ügy legfelső fokú elintézés végett jelenleg a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumnál van. Addig tehát, míg az bármily irányban elintézés nem nyer, ugyanebben a kérdésben a törvényhatósági bizottság nem tárgyalhat és újabb határozatot nem hozhat.

Mert ha ez nem úgy volna, *akkor — mielőtt jelen felebbezésünk eldöntetnék — jogában állhatna bármily bizottsági tagnak egy újabb indítványt beadni,* hogy 309/11557/904 sz. közgyűlési határozat hatályon kívül helyeztessék. Ezt pedig alaki törvényeink nem engedik meg.

(Folyt. köv.)

A magyar delegáció ülését tíz órakor nyitotta meg Széll Kálmán elnök. A napirend első tárgya a tengerészeti költségvetés végleges megszavazása volt. Ezután elfogadták végszerkezetbe a zárszámadásokat és a megszállott tartományok budgetjét. A határozatokat közlik a birodalmi tanácsban képviselt országok bizottságával. Ezután az egyeztető hetes albizottság jelentése következett. **Münnich** Aurél előadó: Tisztelt országos bizottság! A kiküldött hetes albizottság kötelességszerűleg megvizsgálta a határo-

zatokat, amelyeket az osztrák országos bizottság hozott, menek folytán van szerencsém a következő jelentést előterjeszteni: Az egyeztető hetes albizottság [a mai napon tartott ülésében összehasonlítván a két országos bizottságnak a zárszámadások tárgyában hozott határozatait, azokat mindenben egyezőknek és a törvény értelmében összhangban lévőknek találta, minélfogva a hozott határozatoknak legfelsőbb jóváhagyás alá való terjesztését tisztelettel javasolja. *Elnök:* Van-e valakinek észrevétele ezen jelentésre nézve? (Nincs!) Kérem a mai ülés jegyzőkönyvének azonnal való hitelesítését. A hitelesítés megtörténte után az ülés véget ért.

Az osztrák delegáció. Jávorszki elnökle alatt szintén 10 órakor ülésezett. Baroth delegátus interpellálja báró Spaunt a pólai tengeri arzenát munkásainak fizetése, nyugdíja és előléptetési viszonyai tárgyában. Ezután a napirendre tértek át. *Kienmann* előadó a kérvényezési bizottság nevében előterjeszti a különböző osztrák iparegyesületek kérvényeit a katonai szállításokban való részvétel tárgyában. A pártoló javaslatot elfogadják. Barián miniszter Novák és társainak interpellációjára válaszképpen kijelenti, hogy kész volna a magyar kereskedelmi muzeumhoz hasonló vállalkozást Boszniában anyagilag is támogatni. Ugyancsak dr. Zaffronnak egy interpellációjára azt felel, hogy a borvám kérdésében Abbaziában semmiféle megegyezés nem jött létre.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.

Bács-Bodrog vármegye közig. bizottsága pénteken e hó 3-án tartotta rendes ülését Latinovits Pál főispán elnökle alatt.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos a következőket jelentette: A vármegye területén az általános egészségügyi viszonyok a múlt hó folyamán kedvezők voltak. A kórmozgalmak csekély s jelentéktelen maradt; a hevenyfertőző kórok közül a roncóló toroklob 6 községben mutatkozott 28 megbetegedéssel, 10 halálzással. Vörheny 14 községben 150 megbetegedéssel, 49 halálzással. Kanyaró 9 községben 183 megbetegedéssel, 11 halálzással. Hagymáz 2 községben 1 halálzással.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentette, hogy utépítési munkálatok Ómorovica és Topolya közötti utszakaszon foganatosítottak. Ezután bejelentette, hogy a törvényhozás által legutóbb tárgyalt beruházási javaslat szerint 1904. évtől 1909. éig, tehát 6 évi ciklus alatt Bácsmegeye törvényhatósági közuti hálózatába felvett és ez idő szerint még ki nem épített 657 km. hosszú utvonalból összesen 565 km. hosszú utvonalt 11.296.100 korona építési költséggel kiépítendő, mely építési költségekből a törvényhatóság által utadójának jelenlegi 7% át 10%-ra való emelése mellett 6.821.900 kor. fedezhető, 4.474.200 kor. pedig állami segély útján fog fedeztetni.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentette: Egyenes adóban befolyt 1.662.853 kor.

Illy György törvényhatósági állatorvos jelentette, hogy az állategészségügyi állapot kissé kedvezőtlen volt. Lépfene 4, veszettség 10, takonykór 2, rühkór 10, sertésorbánc 1, sertésvész 26 községben mutatkozott.

H I R E K.

— **Koronázási ünnepély a népiskolákban.** Az elemi népiskolákban a koronázás évfordulóját az idén is megünnepelték. A III. kerületi elemi népiskolában az ünnepélyt szt-mise előzte meg s azután a gyermekek tanítóik vezetése mellett a tornaterembe vonulván, ott az ünnepély a következő műsor mellett folyt le: 1. Megnyitó, tartotta Hoffmann György ig. tanító. 2. Hymnus, énekelték az összes növendékek. 3. Az én hazám, szavalta Jelének Olga II. o. t. 4. Ima a hazáért, szavalta Pálffy Jenő II. o. t. 5. Magyar az én hazám, énekelték az összes növendékek. 6. Árpád sirja, szavalta Bodnár Julia III. o. t. 7. Szeresd hazádat, szavalta Bodnár Béla III. o. t. 8. Szózat, énekelték a III. o. növendékei.

— **A kiállítás előkészítése.** A jövő évi ipari és mezőgazdasági kiállítás előkészítése végett a törvényhatósági bizottság által kiküldött huszonötös bizottság f. hó 12-én vasárnap délelőtt a városháza tanácstermében dr. *Biró* Károly polgármester elnökle alatt ülést fog tartani. Az ülés tárgyát a kiállítás programjának és főbb részleteinek megbeszélése fogja képezni.

— **Trischler Károly halála.** Korán elhunyt hírlapíró társunk halála nemesak Zomborban, hanem egész Bácsmegeyében nagy részvétet keltett. Temetése hétfőn délután 5 órakor ment végbe nagy gyászpompával és óriási közönség jelenlétében. A temetési szertartást Littvay Péter lelkész végezte nagy segédlettel.

— **Bérmálás.** Majorosi György felszen telt püspök megkezdte körutját a bérmálás szentségének kiosztására. Tegnapelőt Szilágyiba érkezett és ott bérmált. A püspököt a község lakossága nagy fényvel fogadta.

— **Eljegyzés.** *Weisz* Gyula budapesti lakos eljegyezte *Horovitz* Ilonha kisasszonyt Szabadkáról.

— **Tűzoltó főparancsnokunk Kecskeméten.** Megirtuk annak idején, hogy Kecskemét város meghívta Skozza Zoltánt városunk tűzoltó főparancsnokát az ottani tűzoltósági szervezet megbeszélésére. Skozza ma érkezett vissza kecskemétről, a hol két napig volt a város kitüntető szivességgel látott vendége. Első nap szemle volt a középületekben, majd a szervezetet és a tűzrendészet ügyét tárgyalták le a város hatósági képviselőivel.

— **Jubileumi közgyűlés.** A Bács Bodrog vármegyei jegyzők egyesülete Zsupanczky Lyubomir Ószivac községének derék jegyzője jubileuma alkalmából Ószivac közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az alapszabályok módosítása tervezetének bemutatása. 2. Az „Erzsébet jegyzők segítő egyesülete“ alapszabály tervezetere vonatkozó észrevételek bemutatása 3. Kolling Márton egyesületi tag indítványa a segédjegyzőök önálló batáskörrel leendő felruházása iránt 4. Előterjesztés az „Erzsébet jegyzők segítő egyesülete“ részére teendő alapítvány tárgyában 5. Az 1903. évi egyesületi számadás bemutatása és tárgyalása. 6. Az 1905. évi egyesületi költségvetés bemutatása. 7. Esetleges indítványok és időközben beérkező tárgyak. 8. Zsupanczky Lyubó ószivaczi jegyző az egyesület tiszteletbeli elnöke 25 éves jegyzői az egyesület tiszteletbeli elnöke 25 éves jegyzői szolgálatának megünnepelése: a) elnök

megnyitó; b) küldöttség választása az ünnepele meghívására; c) Szokola Gyula egyesületi tag üdvözlő beszéde; d) Deák Andor üdvözlő beszéde a zombori járás nevében. Ezután az egyesület részt vesz Ószivac község képviselő testületének diszközgyűlésén.

— **Az asztalos segédek sztrájkja.** A Nagy Varjas Sándor és Wilhelm Erneszt helybeli asztalosiparosoknál kitört részleges munkás sztrájkból kifolyólag ma délután egyezkedési értekezletre gyűltek össze a munkaadók, munkások az ipartestület helyiségében. Miután azonban a mesterek kijelentették, hogy csak az esetben hajlandók segédekkel a béremelés érdekében tárgyalásokat folytatni, ha a felvállalt akkord munka befejezése végett munkába állanak, a segédek pedig erre hajlandóknak nem mutatkoztak, miért is a tárgyalás eredménytelen maradt.

— **Leletezések a törvényszéknél.** A zombori pénzügyigazgatóság titkára sorban veszi most vizsgálat alá a szabadkai törvényszéken és járásbiróságon az 1903. évi polgári aktákat a bélyeg- és illeték kellő lerovásának ellenőrzése szempontjából.

— **Kinevezés.** A szabadkai kir. törvényszék elnöke, Kajáry Ferenc zentai járásbiróságiapidijas szolgát a bajai járásbirósághoz III. osztályu hivatalszolgává nevezte ki.

— **Tüntető kereskedő ifjak.** A kézmű-áru kereskedők mint már mi is hírét adtuk olyan megállapodásra jutottak, hogy augusztus 15-éig üzleteiket délután 2 órakor nyitják és este 7 órakor zárják. Ma délután a Berger testvérek cég üzlete előtt, amelyet már 1/2 2 órakor a tulajdonos kinyitott, egy csoport kereskedő ifju tüntetést rendezett, amikor botránczó hangon kritizálták a cég eljárását. Az utcai jelenetnek azonban hamarosan vége szakadt, mert a nyitás időpontjának elérkeztek a tüntetők elvonultak az üzlethelyiség elől.

— **Jegyzőválasztás Nemesmiliticsen.** Nemesmilitics község képviselőtestülete huszonhat pályázó közül *Vaisz* Györgyöt, aki a községet 27 éven át mint aljegyző szolgálta, községi jegyzővé választotta.

— **Halálozás.** Ifj. Ottenbacher János iparos 22 éves korában hosszas szenvedés után tegnap este elhunyt. Temetése holnap délután négy órakor lesz Sándorban.

— **Villamos vasutak a megyében.** Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tegnapi közgyűlésén Hauke Imre polgármester felhatalmazást kért arra, hogy a zombor—apatini villamos vasutra a város részére is koncessiót kérjen, mert a villamos világítás létesítése folytán a polgármester lehetségesnek tartja, hogy ezt a vasutat Zombor város. Bácsmegeye, Apatin és a többi érdekelt községek saját rezsijökben is eredményesen létesíthetik. A villamvilágítási ügyben hozott határozatot is jóváhagyta a belügyminiszter s így rövid idő alatt megköthetik a szerződést a vállalkozó céggel, ami után a kivitelhez hozzáfognak.

— **Népünnepély.** A szabadkai I-ső nőegylet és a szent Antalról nevezett kath. népkönyha egyesület 1904. évi június hó 19-én sorsjátékkal egybekötött nagy népünnepélyt rendez a városligetben. Általános belépti jegy ára 1 korona, táncjegy 40 fillér belépti jegy a népünnepélyre 20 fillér. Egy sorsjegy ára 20 fillér. Rossz idő esetén a népünnepély a következő vasárnap 26-án itartatik meg.

— **Magyarokanizsai hírek.** Elhunyt bíró. Varga Pál községi képviselő, Adorján község volt bírása rövid betegség után meghalt. Tegnap d. u. temették el nagy részvét mellett A gyászszertartást Szabados Pál h. plébános végazte. — Tűzoltók ünnepe. A magyarokanizsai önkéntes tűzoltók 5-én zenekísérettel mellett nagy menetgyakorlatot tartottak, mely után Nagy Lajos vendéglőjében vidám ünnepség volt. — Az irnok halála. Bukálovics János 25 éves községi irnok 6-án délután meghalt. A fiatal irnokot özvegy édesanyja és testvérei siratják, akiket ő gyámoltott. Temetése ma d. e. 10 órakor volt, melyen az előljáróság és segédszemélyzet testületileg jelent meg.

— **Az első parafa köépitmény.** A közgyűlés határozata értelmében a városi tanács mai ülésében sürgős intézkedésre utasította a mérnöki hivatalt, hogy a fővárosi parafakörérszvénytársaság a Csokonai téren létesítendő halcsarnok és apalicsi halászház épület munkálatait rövid időn belül kezdje meg.

— **Névmagyarosítás.** Baron Jakab (József) szabadkai illetőségű budapesti lakos »Bencze-«re, kk. Pravgyik Pál tanítónövendék bajai lakos pedig »Pető-«re változtatták családi neveiket.

— **A kutásó balesete.** Brecska Gábor és Ambrus Antal kutások az I. körben kutat csináltak, miközben Brecska leereszkedett a kutba, hogy a falazást megkezdje. Társa egy létrát bocsájtott utána, a mely véletlenül megcsuszott és Brecskára zuhant, a kit súlyosan megsebesített. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Ló lopás Magyar Kanizsán.** A magyar kanizsai rendőrségtől távirati értesítés érkezett, hogy ott Csizmadia Pál gazdaembertől ismeretlen tettesek egy világos és egy fakó pejlovat elloptak. A tettes kézrekerítése iránt rendőrségünk is megtette az intézkedéseket.

— **A revolveres verekedő.** Korponaics Pétert vasárnap ismeretlen legények a III körben megtámadták és a földre teperték. A támadók egyike ekkor revolvért rántott elő és ezzel kezdte rémitgetni Korponaicsot, a ki azonban felgrott és kiakarta csavarni támadója kezéből a fegyvert. Ezenközben a revolver elsült és a megtámadott ember balkezét megsebezte. A rendőrség a feljelentés folytán a nyomozó eljárást megindította.

— **Szerencsétlenül járt gépész.** Az újverbázi kendergyár gépészét Péter Ferencet tegnap munkaközben súlyos baleset érte. Amint ugyanis a kendertrőző gép körül foglalatostkodott, a gép fogas kereke elkapta a balkarját és azt teljesen összemorzsolta. A súlyosan sérült gépészt ápolás végett a helybeli kórházba szállították.

— **Sűrűs Anna meggyógyult.** Pernicska Mihálynak, a lengyel-utcai gyilkosnak, aka azóta a vizsgálati fogság alatt öngyilkos lett, életben maradt áldozata tegnap elhagyta a kórházat.

Tanácsok.

A mester: Fiam! A kupéban hallottam arról a cikkről, amely lapodban megjelent. Hallottam a kommentárokról és arról a zajos érdeklődésről, amellyel vérszagra gyűl az éji vad. Meg nem állhattam, hogy el ne jöjjen hozzád erről a dolgról szólni.

Én: Jól tudom Mester, hogy bölcsesség

szavad, arany a szived. Egy életet töltöttél a rotációs szomszédészobájában és nevedet a sajtókongresszus delegáltjai között is olvastam.

A mester: Hagyd el! Ezreizzellált udvariaság sehogysem illik ahhoz a gorombasáig, szókimondó hanghoz, amelyen veled — igaz, hogy az általad ép adott jogcimen — beszélni akarok.

Kezdjük elülről. A magyar ujságírás hajdan nem utazott szenzációkban. Boldogult Csernátony, Tisza legbizalmasabb embere, a történelmi tarokk parti játékos, ő inaugurálta a szenzációt, mint célt. Amerikából jött ez a baj felénk. Egy darabig ellenálltunk, aztán beleestünk. Erős önfegyelem és önzetlenség kell hozzá, hogy elkerülje az ujság, kivált manap.

Én: Az önfegyelmet értem. De miért önzetlenség?

A mester: Mert annak a lapnak, amely nem ad közönség inye szerint való szenzációt vagy el kell buknia, vagy kétakkora erővel kell küzdenie, hogy győzzön. De így a bukás is kulturmisszió. Persze, ha te mondanád is, hogy holt oroszlan akarsz lenni: a kiadók talán olyan szerkesztőt, aki lapját eleven nyulnak akarja látni.

Én: A vasárnapi lapunk eleven nyul volt, amely kárt tet. a vetésekben, ugyebár?

A mester: Látom, hogy nem zárkózol el fiam, a jobb belátás elől. Fogadd az én szavam úgy, mintha a lelkiismereted szólna. Ez az egy eset csak példa legyen. Az irányelv a fő. De tanulni, irányelvet fixírozni az esetekből lehet.

Tudom, nem te fundáltad ki, nem is valószínűként irtad meg, mert a valóságok rovata a hirrovat, meg a törvénykezés. De elmondani azoknak, akiknek a szennyosmosás mellett még nem mentek el, hogy szennyosmosás van: mire jó?

Hát még ha te nem is láttad a szennyosmosást! Ha neked is csak úgy mesélték!

De még akkor is ha magad látod az emberek etikátlan cselekedeteit, hallgasd meg az eltévelyedettet, mielőtt átadod a társadalmi igazságszolgáltatásnak. Es csak akkor add át, ha látod, hogy végkép el van ő veszve. Mert a társadalom nagyon kegyetlen! Légy legalább te, ki talán magad által sem sejtett nevelője vagy, légy te irgalmas!

Es arról a férfitúról, akit te ismeretlenül egy sötét háttérbe beállítottál, nem is tudtad hogy puritán ember, akihez a gyanu árnyéka se fér. A Homérosz költői világában töltötte életét és az ország legelső tudós társasága tagjai közé sorozta. A protekció hőseit a vicinalisták és ne a tudósok között keresd.

Én: De mester, jóhiszemű voltam. Közérdeket véltem szolgálni. Láthatod a mese végére irt morálból.

A mester: Igen, közérdek a jogos kritika. De lehet-e kritizálni meg nem történt, csak pletyka fantáziájának mocsarában fogant eseményeket? Ugye most magad legjobban tapasztalod, hogyan feni a pletyka vigyorgó manója a cikked kommentárját guillotinná, a lapbecsület guillotinjává?

Én: De mester, egy démon sugalta a cikket.

A mester: Örökké a Zwingli tanítása a lélek megosztottságáról, a versengő jó és rossz lélekről. Ha más inicia tiválta is, látom, hogy fiatal emberek többnyire zöld vetést aratnak.

De látod amott, a bösz ellenfelek, csaknem ellenségek (a versenyző lap), mint törnek a határon át, amelyet a komoly, szolid lapírás von, hogy fölfaljanak. Ők is bűnösök, hogy a sebet elmérgesítették pusztán hangulatkeltés végett.

Én: Tanultam, mester. Ostrom nélkül kapitulálok. Hadd jöjjön a szőrzsák és a hamu!

TÖRVÉNYKEZÉS.

A ravasz czukrász.

A dióstorták és indián fánkgyúrása-akavarása-öntése közben támadtak *Fimpl*

István szabadkai czukrászban azok a ravasz gondolatok, amelyek négy embert a börtönbe vittek, de őt magát eleddig nem sodorták veszedelembé. Pedig az ügyészség vádirata szerint az ő fejében fogamzóttak azok a gondolatok, amelyek megvalósításával könnyű szerrel és ép bőrrel akart hirtelen meggazdagodni. Aber nichts ist so klar gesponnen, was nicht kommt auf den Sonnen.

A ma a büntető törvényszéken ez ügyben megkezdett tárgyalás, amely holnap és valószínűleg holnapután is folytatódni fog, nagyrészt oly anyagot ölel föl, amelyet már egyszer letárgyalt a törvényszék.

Vojnics Knezevics Helénhez, egy gazdag szabadkai magánzónához beállított egy szép nap két urias külsejű egyén, akik magukat adóösszeíró hivatalnokoknak mondták. Össze is irtak annak rendje és módja szerint mindent, miközben az öregasszonynak a szerb patriarkánál tett látogatása iránt érdeklődtek, hogy bizalmát teljesen megnyerjék. Az asszony u. i. nagyon büszke volt erre a látogatására. Végül az „adóösszeírás“ alá kérték az asszony aláírását. Az asszony óvatosságból, mert nem jól lát, megkérdezte, nem váltók-e a papirlapok. Azok megnyugtatták és az asszony aláírta. Pedig csakugyan váltók voltak. Az összeírást tartalmazó lapokat egy-egy darabon szépen kivágták és oda aláj a váltókat helyezték. Mindzt azonban már készen hozták magukkal. Mikor aztán az utóbb 15,000 koronára kitöltött váltót perelték, az asszony kifogásai folytán az ügy a büntető törvényszékhez tették át, mely kiderítette a való tényállást.

E büntető per során az ügyészség vád alá helyezte Péics Istvánt és Nagy Józsefet, az állítólagos hivatalnokokat, Erdős Hermant és Bruck Hermant, aki tudva azt, hogy a váltó hamis, mégis összeszűrte a levét azokkal a váltó értékesítése végett. Jogerősen csak Péics és Nagy ítéltettek el.

E bünper folyamán Fimpl mint tanu szerepelt, akire a nyomozás egy és más vonatkozást reásütött és aki az előző bünper tárgyalásán gyanusan viselkedett ugyan, de semmi pozitív terhelő adat ellene föl nem merült.

Mikor azonban Péics István szabadságvesztés büntetését megkezdette és elgondolkozott azon, hogy mikép is került ő börtönbe: dühre gerjedt Fimpl ellen, aki szerinte az egész cselekménynek értelmi szerzője volt és még sem bűnhődik. Jelentkezett kihallgatásra a vizsgálóbírónál és előadta, hogy az egész a Fimpl esze munkája, ő bujtatta föl Péicset, miután másoknál hajótörést szenvedett a kísérlete. A váltókat neki adták át, ő paktált Erdőssel a váltó leszámítolására és ígérgetett nekik aranyhegyeket.

Az újból lefolytatott nyomozás alapján az ügyész vádat emelt Fimpl István ellen csalásra való felbujtás miatt. A vádirat rendelkező része ez:

Fimpl István, 34 éves, nős, róm. kath. vallásu, vagyonos, büntetlen előéletű, czukrász foglalkozásu, szabadkai lakos terhelt ellen vádat emelek a Btk. 379. §-ába ütköző, a Btk. 380. §-a szerint és a Btk. 381. §. 1. pontja szerint minősülő, a Btk. 390. §-ának figyelembevételével, hivatalból a Btk. 383. §. 2. pontja szerint büntetendő csalás büntette miatt, a Btkv. 69. §-ának 1. pontja szerint meghatározott felbujtó ellen az alapon, hogy Péics Jánost és Nagy Józsefet szándékosan a Vojnics Knezevics Helena vagyona ellen irányuló csalás elkövetésére és pedig előbbi tettesi, utóbbi bűnségédi minőségben rábirta;

mely csalás aként lett elkövetve, hogy Szabadkán, 1902. évi márczius 26-án Vojnics Helén 86 éves szabadkai gazdag magánzónál Péics János és Nagy József nagy könyvvel kezükben beállítottak s magukat hatósági közegeknek adván ki, azzal a ravasz fondorlattal, hogy adóbevallási ivatek vannak jogosítva ilyen minőségben kitölteni és aláírni s hogy ilyen ivet részükre aláírni kell, hatósági megbízás ürügye alatt és közhivatalnok jelleg színlelése mellett, nevezett öregasszonyt

tévedésbe ejtve rávették arra, hogy nevét két ízben az általuk a könyv kivágott lapja alá odacsusztatott két rendbeli, egyenkint is kétezer-kétezer koronát meghaladó, kitöltést lehetségessé tevő, bélyegzéssel ellátott váltó-úrlapra írja alá;

továbbá ugyancsak mint a Btkv. 69. §. 1. pontja szerinti felbujtó ellen egyrendbeli, a Btkv. 404. §-a szerint meghatározott magánokirathamisítás büntette miatt az alapon, hogy az így kicsalt egyik váltónak a lényeges tartalma, úgy mint 15 ezer korona összeg, kelet és lejárát tekintetében, leendő csalárd kitöltésére nézve, majd Erdősi Hermann utján leendő értékesítésére nézve Péics Jánost ugyancsak szándékosan rábirta;

továbbá egy rendbeli a Btkv. 404. §-a szerint meghatározott magánokirathamisítás büntette miatt az alapon, hogy az így kicsalt másik váltót 12 ezer koronára ő maga kitöltötte és dr. Preisz Lajos ügyvéd utján az iparszövetkezethöz, habár nemleges eredménnyel, mi azonban nem függött tőle, értékesítésre fel is használta;

végül a Btkv. 406. §-ába ütköző okirathamisítás vétsége miatt az alapon, hogy az említett módon kicsalt, általa 12,000 koronára kiállított s bármi módon való értékesítéssel Vojnics Knezevics Helenának vagyoni kárt okozni alkalmas váltót, habár az birtokában van, eltitkolja.

Kérem a terhelt további szabadlábban hagyását. Kérem a család büntetével terhelt Péics János és társai ellen folyamatban volt bünper iratait ez ügyszóhoz csatolni s csak akkor rendelni el ebben a Bp. 268. §-a esetében főtárgyalást, ha említett bünügyiratok a Curiától leérkeznek.

Ebben az ügyben, valamint Erdősi Hermann ellen a sértett által emelt, a vád képviselője, dr. Acél Imre által átvett család büntetésében való segítség miatt ma volt a főtárgyalás.

A büntető tanács tagjai voltak *Szerdahelyi* Sándor elnök, *Marián* Miklós és *Fischer* Frigyes szavazóbírák. A jegyzőkönyvet Lipóczy László vezette. A sértettet dr. Petrovics János, a vádlottat dr. Klein Mátyás ügyvédek képviselték,

Fimpl István terhelt tagadta bűnösségét s a már ismertett család auctorátusára, az abból származó egy vagy több váltó birtokára, biztosítására, az azok értékesítésére adott vagy ígért pénzre neki Péics, Nagy és Erdősi által tulajdonított nyilatkozatokat és cselekvéseket egyenkint és együttvéve valótlannak állítja. Egyebekben ragaszkodott az alapügy folyamán tett tanuvallomásához. Öneki is mutattak egy oly váltót, de azt nem eszkömpálta, habár Vojnics Helén aláírását jónak vélte s így informálta Erdősit is. Elismeri, hogy egy 12,000 koronás váltómásolatot (?) Nagy József előtt elégetett.

Összeköttetései Péics Jánossal nem függenek össze a Vojnics Helén kárára elkövetett bünügygyel. Ő jelentette fel a kapitányságnál Péics Jánost és társait csalásért. Őt az elítéltek zsarolni akarták. Azért nyújtotta be a váltót az értékesítés végett az iparszövetkezethez, mert Péics a váltó eszkömpáltása esetére nála nagyobb mennyiségű kossarat akart megrendelni.

Erdős Hermann nem védekezett. Terhelő vallomást tett, a tanúk közül különösen Péics János, aki szemébe mondotta *Fimpl*nek hogy értelmi szerzője az egésznek. Azonban a bíróság tekintettel arra hogy Péics már négyféleképp adta elő a dolgot, a védelem előterjesztésére megesketését mellőzte. Ez a tanu terhelő bizonyítékot produkált Erdős Herman ellen is, amennyiben átadott a bíróságnak egy 4000 frtról szóló kötelezvényt, amelynek megfizetésére kötelezi magát Erdős az esetre, ha ő ártatlanul kerül ki a bünperből.

Erdős Herman beismeri, hogy ily kötelezvényt adott Péicsnek és egy 2000 frtost Nagynak. Azonban azzal védekezett, hogy maga sem tudta, mit ír alá.

Nagy József előadja, hogy *Fimpl* még Galiába is irogatott utána leveleket, melyekben utbaigazítást ad, miképp valjon. Ennek a

tanunak is oly ellenmondó volt a vallomása, hogy a bíróság nem eskette meg.

A délután folyamán kihallgatták Péics Istvánt, aki előadja, hogy míg a bátyja, János fogságban volt, egész családjukat pénzzel és élelemmel ellátta. Péicsset sem eskették meg, mert a vizsgálat során másképp vallott.

Nagy Mihályné tanu előadja, hogy Nagy Józsefnek abból a pénzből csináltatott *Fimpl* ruhát, küldött Józsefnek pénzt, ami a földhaszonbérből nála maradt.

Kihallgatták továbbá Thieberger Ignác, Róth Albert, özv. Virág Dánielné, Láng István, Prohászka Antal, Vukovics János, Zopf Henrik, Berger Mór, Zsoldos György és Löw Izidor tanukat.

A tanukihallgatásokat holnap folytatják és esetleg még a perbeszédre is rákerül a sor.

A Dimovics-ügy a Curián. *Dimovics* Miklós ügyében, akit a szabadkai törvényszék, mint esküdtbíró, gyilkosság és rablás anyagi halmazatában bűnösnek mondott ki és kötélt általi halálra ítélt, e hó 15-én lesz a curiai tárgyalás az I. büntető tanácsban, melynek elnöke *Vörösmarty* Béla, tagjai: Kelemen Mór, Nedeczky Ödön, Dogariu Tamás (előadó), Zsigmondovics Mihály, Tóth Gerő. — Mint közvédő Németh Péter ügyvéd, nyug. kuriai bíró fog fungálni. *Dimovics* védője, dr. Reisner Lajos, szabadkai ügyvéd is jelen lesz.

LEGUJABB.

A király a helyőrségi kórházban.

Ő felsége ma délelőtt háromnegyed tíz órakor meglátogatta a XVI. számú helyőrségi

kórházat, a hol Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok fogadta. A király először az I. számú pavillont, ahol a sebészeti osztály van, azután a III. számú belgyógyászati pavillont nézte meg. Benézett a fürdő- és konyhahelyiségekbe és az apácák szobájába, ahol Éder Szerafin főnöknöt megszólításával kitüntette. Aztán a kórház gyönyörű kertjébe ment, ahol hosszan beszélgetett a beteg katonákkal. Háromnegyed órai ott tartózkodás után a király visszahajtatott a várba.

A háború.

A Daily Telegraph jelenti Tiokiából tegnapi kelettel: A IV. hajóraj parancsnoka, aki a Port-Arthur előtt végzett kutató utjáról visszatért állomás helyére, jelentést tesz a névszeriet ismeretlen, de a Giliak mintájára épült orosz ágyunaszád elsüllyedéséről. Azt is jelenti, hogy egy másik orosz ágyunaszád mely ugyan olyan alaku volt, ugyanabban az időben a partól mintegy egy mérföldnyire repült a levegőbe.

A memersi árviz.

Londonból jelentik, hogy a memersi árviznek eddig kilenc ember esett áldozatul. Több lakónak hire veszett. A légszesztartó felrobbant. Nem tudni, hogy a robbanásnak nem-e voltak áldozatai.

A botbüntetés Dániában.

A botbüntetés visszaállítására vonatkozó dán törvényjavaslatot a király meghagyására az igazságügymini szter visszavonta.

A szerkesztésért felelős DR. SCHÖBER BÉLA

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaralót.

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„**Bácsmezei Napló**“
kis hirdetési rovatát.

Bácsmezei Napló

ára 2 fillér kapható:
Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-u

Erdélyi D. és Társa
dohány nagyüzede
Kossuth utca.

Tenner B.
dohányüzede és iatékáru
üzletében Kossuth-u.

Gerber Jakab
dohányüzede és esztergályos
üzletében Kossuth-u.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében
Rudics-u.

Meznerics József
fűszer és csemege üzletében
honvéd laktanya mellett

PALICSON

Menczel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Üres boros hordók

300 litertől felfelé keresetnek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Két leányka

ismeretségét keresi két jogász Levelek „Bakfisch“ cim alatt a kiadóhivatalba intézendők.

Hű kísértő

keresek estéli sétákra. Levelek „Arva“ cim alatt a kiadóba intézendő.

Fess huszártiszt

ismeretségét keresi egy jobb modoru, kellemes és kedves hölgy. Cim „Boldogtalan“ a kiadóba.

Inteligens.

Levele van a kiadóban.

Telek eladás.

Tompa utcában 237 négyszögöl telek igen alkalmas ház építésre, előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebet a kiadóhivatalban.

Hirdetés

gyűjtésével szép keresetre tehetnek szert ügyes ügynökök. Cim a kiadóban.

„Bácskal“

levele van a kiadóhivatalban.

Csinos szobaleány

ismeretség hiányában ez uton óhajjt ismeretséget kötni egy állami alkalmazottal vagy géplakattal. Cim a kiadóban.

Mindenes leány

azonnali belépésre egy jobb családnál alkalmazást nyer. Cim a kiadóban.

Fix fizetéssel

felvétetik egy helybeli foglalkozás nélküli kereskedő segéd, helybeli magánfelek meglátogatására. Cim a kiadóban.

Pénzkölesönt

házakra, telkekre, föld birtokokra, második, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyes ügynökök

szép keresetre tehetnek szert egy nagyobb vállalatnál. — Cim a kiadóhivatalban.

Ügyes szabónő

ajánlkozik házakhoz. Cim a kiadóban.

Állást

keresek nővérem részére pék vagy cukrász üzletben. Cim a kiadóban.

Tanoncnak

felvétetik 2 polgárit vagy gymnasiumot végzett fiu egy előkelő szakmához. Cim a kiadóhivatalban.

Házi kenyér

kapható. Naponta 2 friss sütés igen olcsó ár mellett Hegedüs Bálint fia Ferenc Deák utca.

Szobaleány

állást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Állást keres.

Fűszerkereskedő és rövidáru segéd teljesen szakképzett ki 4 évig mint üzletvezető is működött fenti minőségű esetleg irodai alkalmazást keres azonnali belépésre

Okleveles

óvónő gyermekek mellé ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Mindennemű

nyomatványokat a legjutányosabban és a legcsinosabb kivitelben készit Kladek és Hamburger könyvnyomdájára Szabadkán.